

Katarzyna Maria Kullmann: KSIĄDZ PAWEŁ SZUFLAT.

Ks. Paweł Szuflat (ukr. Павло Шуфлят) urodził się 6.IV.1899 w Oparówce k/Krosna - zmarł 30.XI.1981 we Wrocławiu. Był zięciem moich pradziadków: ks. Mariana Myszkowskiego (ostatniego proboszcza greckokatolickiego w Pielgrzymce) i Augusty Myszkowskiej z d. Steniczka - ożenił się z ich najstarszą córką Olgą Myszkowską.

*Fot. po lewej: Małastów 1938, ks. Paweł Szuflat przed plebanią (zdj. ze zbiorów Romy dąbrowski). Fot. w środku: Wrocław 13.XI.1954 r., ks. Paweł Szuflat na ślubie Teodory, siostrzenicy swojej żony Olgi z d. Myszkowskiej (zdj. ze zbiorów Katarzyny M. Kullmann). Fot. po prawej: Małastów 1923 r. Olga Szuflat z d. Myszkowska, żona ks. Pawła Szuflata (zdj. ze zbiorów Romy Dąbrowski- **kopiowanie i jakiegokolwiek wykorzystywanie fotografii bez zgody właścicieli zabronione!**).*

Paweł Szuflat był księdzem greckokatolickim. Ukończył Ukraińskie Gimnazjum Męskie w Przemyślu. W czasie I Wojny Światowej został zmobilizowany do armii austro-węgierskiej. Po zwolnieniu z wojska zdał maturę i wstąpił do Greckokatolickiego Seminarium Duchownego w Przemyślu, kończąc je w 1925 r. Wyświęcony został dnia 26.VI.1926 r. przez bp. Jozafata Kocyłowskiego [1], a po święceniach został najpierw administratorem w Jasielu (pow. Rymanów) w 1926 r. i następnie w Bednarce (pow. Gorlice, gm. Lipinki) w latach 1926-1933. Potem od 1933 do 1934 roku administrował również Klimkówkę (pow. Gorlice, gm. Ropa). Od 1934 r. Paweł Szuflat został był proboszczem w Małastowie (pow. Gorlice, gm. Sękowa) i sprawował tam posługę do 1947 roku.

Ks. Paweł Szuflat swojej pracy nie ograniczał wyłącznie do duszpasterstwa i był założycielem, między innymi, czytelnicy „Proswita” [2], której najważniejszymi celami było: zwalczanie analfabetyzmu, działanie na rzecz wzrostu świadomości narodowej, działalność wydawnicza, prowadzenie chórów, orkiestr, bibliotek, czytelnicy oraz świetlic. Działalność oświatowa, społeczna i narodowa Pawła Szuflata stała się przyczyną jego aresztowania w sierpniu 1939 r. i uwięzienia go w Berezie Kartuskiej [3].

Okres II Wojny Światowej spędził ks. Paweł Szuflat w Małastowie (gmina Sękowa), administrując pobliską Pętną. Dnia 2.IV.1947 r. został mianowany, razem z księdzem Wołodomyrem Hajdukewyczem z Krywej (pol. Krzywa) i za zgodą ówczesnego prymasa Polski, wikariuszem schorowanego już ks. Andrzeja Złupko (ukr. Андрій Злупко) [4] - generalnego wikariusza dla Apostolskiej Administracji Łemkowszczyzny [5]. Tę funkcję Paweł Szuflat pełnił jednak tylko do 26.VI.1947 r., został bowiem wywieziony w Akcji WISŁA [6] do obozu koncentracyjnego znajdującego się w Jaworznie [7].

Po wyjściu z obozu ks. Szuflat rozpoczął pracę duszpasterską w obrządku łacińskim na terenie wrocławskiej administracji apostolskiej i został wikarym w parafii rzymskokatolickiej w Strzelinie na Dolnym Śląsku. W roku 1957 r. powrócił do obrządku wschodniego i został pierwszym po wojnie duszpasterzem parafii greckokatolickiej w Katedrze p. w. św. św. Wincentego i Jakuba we Wrocławiu w latach 1956-1963. W roku 1963 r. otrzymał zgodę na wyjazd do USA. W Stanach Zjednoczonych pełnił posługę w parafiach greckokatolickich: a) w Salem stan Massachusetts (1964-1969); b) w Unsocket Island (1969-1973). Do Polski Paweł Szuflat wrócił w 1973 r. i zamieszkał we Wrocławiu. Z powodu złego stanu zdrowia nie podjął się już pełnienia żadnych funkcji duszpasterskich.

Ks. Paweł Szuflat zmarł we Wrocławiu dnia 30.XI.1981 roku i tam jest pochowany na Cm. Grabiszyńskim.

Informacja dodatkowa: W wydaniu tygodnika katolickiego GOŚĆ NIEDZIELNY z dn. 4 grudnia 1955 r., nr 49, znajdujemy tekst autorstwa ks. Pawła Szuflat pt.: „Postannictwo św. Jana”. Można go przeczytać na stronie Śląskiej Biblioteki Cyfrowej: <http://www.sbc.org.pl/dlibra/plain-content?id=55929>

Małastów 1923 r. Ks. Paweł Szuflat z żoną Olgą z d. Myszkowską i dziećmi. W tle widoczna cerkiew w Małastowie (zdj. ze zbiorów Romy Dąbrowski - kopiowanie i jakiegokolwiek wykorzystywanie fotografii bez zgody właścicielki zabronione!).

*Cerkiew greckokatolicka p. w. św. św. Kosmy i Damiana w Małastowie z 1805 r. - ostanía parafia greckokatolicka ks. Pawła Szuflata przed wysiedleniem go i wywiezieniem do obozu w Jaworznie w Akcji WISŁA. Dzisiaj kościół rzymskokatolicki (zdj. ze strony Aleksandra Gucwy <http://sekowa.info> - **kopiowanie i jakiegokolwiek wykorzystywanie fotografii bez zgody właściciela zabronione!**)*

*Wnętrze cerkwi greckokatolickiej w Małastowie z widocznym wejściem i ulokowanym nad nim chórem (zdj. ze strony Aleksandra Gucwy <http://sekowa.info> - **kopiowanie i jakiegokolwiek wykorzystywanie fotografii bez zgody właściciela zabronione!**)*

Krywa (KPIBA - pol. Krzywa), lata 30-te XX w. Zdjęcie przedstawia procesję z okazji święta Przenajświętszej Eucharystii - wśród parafian ze wsi Krywa ks. Paweł Szuflat (stoi w głębi pierwszy po lewej, w ciemnym nakryciu głowy), obok niego stoi proboszcz wsi Krywa ks. Wołodomyr Hajdukiewicz (zdz. z książki „Wspomnienia z życia i pracy duszpasterskiej ks. Wołodomyra Hajdukiewicza”). Ciekawe informacje oraz zdjęcia poświęcone Krywej na stronie: http://www.apokryfruski.org/?page_id=5057

Małastów 1943. Zakończenie roku w Szkole Rolniczej. Ks. Paweł Szuflat siedzi po lewej w pierwszym rzędzie na krześle obok (prawdopodobnie) dyrektora szkoły (zdz. ze zbiorów Katarzyny M. Kullmann - kopiowanie i jakiegokolwiek wykorzystywanie fotografii bez zgody właścicielki zabronione!).

Strzelin 1947 r. Ks. Paweł Szuflat z żoną Olgą (zdj. ze zbiorów Romy Dąbrowski - kopiowanie i jakiekolwiek wykorzystywanie fotografii bez zgody właścicielki zabronione!).

PRZYPISY:

1. **Bp. Jozafat Kocyłowski** (ukr. Кир Йосафат Коциловський): greckokatolicki biskup przemyski, męczennik, błogosławiony kościoła katolickiego. Obszernie informacje o życiu i pracy duszpasterskiej biskupa Kocyłowskiego na stronie:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Jozafat_Kocy%C5%82owski

Bp. Кир Йосафат Коциловський - Jozafat Kocyłowski, greckokatolicki biskup przemyski, męczennik, błogosławiony kościoła katolickiego (zdj. Wikipedia).

2. **PROSWITA** (ukr. Товариство "Трoсвiта"): Komitet założycielski "Proswity" powstał na początku 1868 roku i tworzyli go głównie ukraińscy działacze studenci, z udziałem wykładowców. Dnia 2.IX. 1868 roku Ministerstwo Oświaty wyraziło zgodę na założenie Towarzystwa "Proswita". W 1917 roku Stowarzyszenie posiadało 5 tysięcy placówek. W styczniu 1992 roku „Proswita” zostało w Kijowie reaktywowane. Więcej informacji na stronie: <http://pl.wikipedia.org/wiki/Proswita>

3. **Bereza Kartuska**: polski obóz koncentracyjny na terenie Polesia (obecnie Białoruś). Utworzono go 12.VII.1934 r. na mocy rozporządzenia prezydenta Ignacego Mościckiego, a pomysłodawcą był premier RP Leon Kozłowski, zaś pomysł zaakceptował marszałek Józef Piłsudski. Obóz funkcjonował do 1939 r. Osadzono w nim 16 000 więźniów politycznych tylko na podstawie nakazu administracyjnego, a nie wyroku sądu. Więcej informacji na stronach:

- a) <http://www.eioba.pl/a/1udu/bereza-kartuska-polski-sanacyjny-oboz-koncentracyjny>
- b) <http://ciekawostkihistoryczne.pl/2011/07/26/jak-wygladal-zwyczajny-dzien-w-berezie-kartuskiej/>
- c) http://pl.wikipedia.org/wiki/Miejsce_Odosobnienia_w_Berezie_Kartuskiej

Bereza Kartuska – budynek obozu po lewej stronie z okresu jego funkcjonowania, po prawej współcześnie (zdjęcia Wikipedia).

4. **Ks. Andrzej Złupko** (ukr. **Андрій Злупко**) urodził się 10.X.1891– zmarł 6.V.1956 r. Ksiądz greckokatolicki wyświęcony 23.III.1926 r. Był ostatnim administratorem AAŁ (Apostolskiej Administracji Łemkowszczyzny) [5]. Jako proboszcz administrował wieś Gładyszów w latach 1927-1936, informacje o cerkwi w Gładyszowie na stronie: <http://www.beskidniski.pl/index.php?pos=/obiekty&ID=389> Z inicjatywy ks. Złupko została zbudowana cerkiew w Gładyszowie przez huculskich cieśli – poprzednią zniszczono podczas działań I wojny światowej. Nową świątynię zbudowano bardzo szybko i oddano do użytku w XI.1938 r.

5. **Apostolska Administracja Łemkowszczyzny (AAŁ)**: Był to samodzielna jednostka terytorialna kościoła katolickiego obrządku bizantyjsko-ukraińskiego na terenie Polski. Istniała w latach 1934-1947 i podlegała bezpośrednio Watykanowi. Obszernie informacje na stronach:

a) <http://lemko.org/polish/AAL.html>

b) http://pl.wikipedia.org/wiki/Apostolska_Administracja_%C5%81emkowszczyzny

Pieczęć Apostolskiej Administracji Łemkowszczyzny

6. **Akcja WISŁA**: Polecam książkę historyka Eugeniusza Misiło (ukr. **Євген Мисило**) **AKCJA „WISŁA”**, która zawiera ponad 240 dokumentów (tylko 12 z nich było wcześniej publikowanych). Znaczną częścią tego opracowania są dokumenty dotyczące tzw.: Grupy Operacyjnej (GO) „Wisła”, którą powołano w celu przeprowadzenia likwidacji podziemia ukraińskiego i akcji wysiedlenia ludności ukraińsko-łemkowskiej. Akcja WISŁA to także w konsekwencji wywożenie ludności różnych narodowości do polskiego obozu koncentracyjnego znajdującego się w Jaworznie – w skrócie COP (Centralny Obóz Pracy). Więźniami w Jaworznie była więc również ludność pochodzenia niemieckiego, polskiego, śląskiego, austriackiego, holenderskiego, francuskiego, jugosłowiańskiego, czeskiego, rumuńskiego, łotewskiego. Wśród skazanych w obozie tym znaleźli się przede wszystkim polscy działacze niepodległościowi, żołnierze AK, górnicy, Niemcy.

Dodatkowe informacje o Akcji WISŁA na stronach:

- a) <http://www.youtube.com/watch?v=hLIvQofF55Q>
- b) <http://www.youtube.com/watch?v=paYJd3yyOMc>
- c) http://pl.wikipedia.org/wiki/Akcja_Wis%C5%82a
- d) http://www.irekw.internetdsl.pl/akcja_wisla.html
- e) **Akcja WISŁA - rys historyczny:** <http://www.akcjawisla.net/index.php?site=ryshistoryczny>
- f) http://www.akcjawisla.net/index.php?site=artykul_1
- g) <http://www.beskid-niski.pl/index.php?pos=/lemkowie/historia/wis%B3a>

7. **Obóz w Jaworznie:** Polski obóz koncentracyjny, który nosił nazwę Centralny Obóz Pracy (COP). Powołano go 6.IV.1946 r. na podstawie okólnika Nr 46 Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Obóz podlegał Wydziałowi Więziennictwa i Obozów Wojskowych Urzędu Bezpieczeństwa (UB) w Krakowie. Dodatkowe informacje o Jaworznie:

- a) http://www.zup.ukraina.com.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=96&Itemid=25
- b) <http://radek-kirschbaum.blog.pl/polski-obz-koncentracyjny-w-jaworznie,1141>
- c) <http://oboz.w.of.pl/centralny.html>
- d) <http://www.jaw.pl/video/show/3478>
- e) film poświęcony nie tylko obozowi w Jaworznie, ale także innym, jakie powstawały na terenie Polski od 1944 roku: <http://www.youtube.com/watch?v=OQ5H69E2LMU>

BIBLIOGRAFIA:

1.

Katarzyna Maria Kullmann:

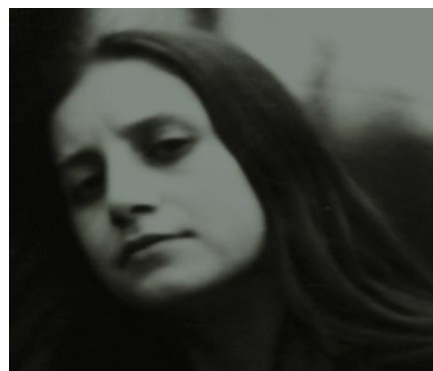
- a) fragmenty felietonów poświęconych rodzinie i Podkarpaciu;
 - b) zasoby prywatne – dokumenty i zdjęcia.
2. Roma Dąbrowski: zasoby prywatne – zdjęcia.
3. Aleksander Gucwa i zasoby jego portalu: <http://sekowa.info>

Katarzyna Maria Kullmann - autorka niniejszego opracowania oraz wielu felietonów poświęconych jej przodkom i miejscowościom z nimi związanymi, a także reportaży zdjęciowych opowiadających o Podkarpaciu i jego zabytkach (głównie cerkwiach greckokatolickich). Jest także autorką genealogii rodzinnej. Z wykształcenia mgr sztuki i artysta plastyk, członkini Związku Polskich Artystów Plastyków Polska Sztuka Użytkowa. Pedagog. Propagatorka plastycznej sztuki dziecięcej, organizatorka licznych wystaw oraz akcji charytatywnych (np.: dla dzieci niepełnosprawnych, na rzecz powodzian, zwierząt) i plastycznych wyjazdów plenerowych z udziałem swoich podopiecznych. Od 1994 r. prowadzi własną pracownię artystyczną Studio Technik Plastycznych.

STUDIO TECHNIK PLASTYCZNYCH
Katarzyny Marii Kullmann
 (rok założenia pracowni 1994)

®

Katarzyna M. Kullmann (Warszawa 1974)

Wszelkie prawa zastrzeżone. Prezentowany przez Katarzynę Marię Kullmann materiał jest ograniczony prawami autorskimi i nie może być kopiowany, publikowany i rozprowadzany w żadnej formie bez pisemnej zgody autorki. KONTAKT: katemarie@wp.pl